

Η ΣΕΙΡΑ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ – Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

του Δρ. Μιχάλη Σκαρβέλη

Αναπλ. Καθηγητή ΤΕΙ Θεσσαλίας

Τμήμα Σχεδιασμού και Τεχνολογίας Ξύλου και Επίπλου

www.wfdt.teilar.gr

Συμβαίνουν πολλά γύρω μας καθημερινά. Πολλά και πρωτόγνωρα για πολλούς, που αφορούν την υγεία, την παιδεία, την ασφάλιση, το εισόδημα κλπ. κλπ. Είναι αλήθεια ότι για τον μέσο πολίτη δημιουργούνται καθημερινά πολύ ρευστές συνθήκες, καθώς δεν προλαβαίνει να συνειδητοποιήσει το ένα, του έρχεται κατακέφαλα το άλλο, δεν προλαβαίνει να πάρει ανάσα, να σκεφτεί... Εδώ όμως θα θέλαμε να σταθούμε λίγο, να δούμε κάτι πολύ παλιό που ξαναλανσάρεται σήμερα, που μπορεί και να χάνεται μέσα στον ορυμαγδό των μέτρων και των νόμων που παίρνονται επί δικαίων και αδικών, δεν πρέπει όμως τελικά να μην πάρει τη σημασία που του ανήκει.

Είδε πρόσφατα τη δημοσιότητα ένα Νομοσχέδιο με τίτλο: τίτλο «Δασικά οικοσυστήματα: Ορισμοί, μέτρα προστασίας, ανάπτυξης και διαχείρισης». Το θέμα αυτό έχει πολύ μεγάλη σημασία, καθώς ο τίτλος του είναι πέρα για πέρα ψευδεπίγραφος και αν ψηφιστεί και υλοποιηθεί οι συνέπειες θα είναι εξαιρετικά καταστροφικές για όλους μας, δίκαιους και άδικους. Πρόκειται στην ουσία για κάτι παλαιό, που έρχεται σαν συνέχεια παλαιών νομοθετημάτων που πολλά από αυτά προσκρούουν στο ίδιο το Σύνταγμα της χώρας και κηρύχτηκαν κατά καιρούς αντισυνταγματικά μετά από την ψήφισή τους. Δεν έχει καμιά σχέση με «προστασία», καθώς σε όλη του δομή περιλαμβάνει μόνο μέτρα που αίρουν παλαιότερα προστατευτικά μέτρα για τα δάση και τις δασικές εκτάσεις. Έρχεται σαν συνέχεια άλλων Νόμων, που με το τέχνασμα της αλλαγής του όρου αποχαρακτηρίζουν τα δάση και τις δασικές εκτάσεις, προκειμένου να επιτραπεί η αλλαγή της χρήσης τους.

Θυμίζουμε: Το 1979 απελευθέρωσαν εκατομμύρια στρέμματα δασικής γης με τη μετονομασία τους σε «χορτολιβαδικά» και θέσπισαν τη δυνατότητα αλλαγής χρήσης ακόμη και δασών. Το 1987 μετονόμασαν τα δάση και τις δασικές εκτάσεις σε «βοσκότοπους» και διευρύναν τις δυνατότητες αλλαγής χρήσης τους. Το 2003 άλλαξαν – αντιεπιστημονικά - με Νόμο ακόμα και τον ορισμό του δάσους, με στόχο να διευκολύνουν την παράδοση εκατομμυρίων στρεμμάτων δημόσιας δασικής γης σε ιδιωτικά κερδοσκοπικά συμφέροντα. Πολλά από αυτά τα νομοθετήματα στην πορεία – μετά από την ψήφισή τους και τις πρώτες απόπειρες εφαρμογής τους – αποδείχτηκαν αντισυνταγματικά και η υλοποίησή τους ανακόπηκε. Φαίνεται όμως ότι δεν ανακόπηκε και η βουλμία αυτών που ορέγονται τον δημόσιο πλούτο και το φυσικό περιβάλλον.

Έτσι λοιπόν σήμερα έχει δοθεί το παραπάνω Νομοσχέδιο σε δημόσια διαβούλευση, προκειμένου να νομιμοποιηθούν παλαιότερες παρανομίες αλλά κυρίως να ανοίξει ο δρόμος για περαιτέρω επεμβάσεις, αποχαρακτηρισμούς και επενδύσεις στη ραχοκοκαλιά του φυσικού περιβάλλοντος, στο δάσος. Σε κανένα από τα 21 Άρθρα του Νομοσχεδίου δεν υπάρχει ένα ουσιαστικό μέτρο προστασίας, αντίθετα αποδομούνται συστηματικά

παλαιότερες προστατευτικές διατάξεις για τα δάση, αίρονται αναδασωτικές αποφάσεις και προσπάθειες, παραβιάζονται διεθνείς Νομοθεσίες και επιτρέπονται επεμβάσεις μέχρι και στους πυρήνες Εθνικών Δρυμών, καταπατήσεις πριν το 1975 νομιμοποιούνται, «συγχωρούνται» αμέλειες σε έργα αποκατάστασης από λατομικές και μεταλλευτικές δραστηριότητες, ενώ είναι πάρα πολλές οι «φωτογραφικές» διατάξεις που εξυπηρετούν συγκεκριμένες περιπτώσεις σφετερισμού δασικών εκτάσεων και απαιτούν αποκωδικοποίηση. Αν συνδυάσουμε τα παραπάνω με τη συστηματική απαξίωση της Δασικής Υπηρεσίας τα τελευταία χρόνια και τη δραστική περικοπή προσωπικού και πιστώσεων, αντιλαμβάνεται κανείς εύκολα που οδηγείται η κατάσταση. Το Νομοσχέδιο κάνει λόγο για «βιώσιμη ανάπτυξη», μια έννοια που εύκολα γίνεται λάστιχο στο χέρι αυτού που καθορίζει τις προτεραιότητες. Π.χ. σήμερα με την οικονομική κρίση που βιώνουμε ως χώρα είναι λογικό να προτάσσονται στενά οικονομικά κριτήρια σε ένα πεδίο που πρώτιστο μέλημα είναι τα οικολογικά κριτήρια, τα οποία σκόπιμα υποβαθμίζονται. Αν για παράδειγμα - το λέω χωρίς να συμφωνώ - αποφασίσουμε σήμερα να πουλήσουμε τα τραίνα μας ή τις τηλεπικοινωνίες μας, είναι δυνατόν αύριο ή σε κάποιο βάθος χρόνου να τα πάρεις πίσω βελτιωμένα ή μάλλον υποβαθμισμένα και να τα βελτιώσεις εσύ, αφού ο ενδιαμέσος ιδιοκτήτης τα «έστυψε». Με τα δασικά οικοσυστήματα όμως δεν υπάρχει δρόμος επιστροφής. Αυτό που έφτιαξε η φύση στο διάβα χιλιετιών εμείς δε δικαιούμαστε στο όνομα της όποιας ανάπτυξης, του κέρδους του οποιουδήποτε, να το εκποιούμε και να το καταστρέφουμε. Δεν μπορούμε να ξαναφτιάξουμε αυτό που αποτελεί περιουσία του συνόλου του ελληνικού λαού, περιουσία των γενεών που ακολουθούν τις οποίες δεν σεβόμαστε, όπως δεν σεβόμαστε και τον αγώνα αυτών που έδωσαν τη ζωή τους για να απελευθερωθούν οι εθνικές γαίες και εμείς θα τις παραχωρήσουμε για τουριστικές επενδύσεις σε ιδιώτες επενδυτές (του εξωτερικού ή του εσωτερικού είναι αδιάφορο).

Τα δάση και οι δασικές εκτάσεις δεν μπορεί να παρέχουν μόνο έδαφος για επενδύσεις τουριστικές, βιομηχανικές, μεταλλευτικές κλπ. αλλά παρέχουν και οξυγόνο, νερό, αντιπλημμυρική προστασία, ξύλο, αναψυχή στο σύνολο του πληθυσμού και πρέπει να αντιμετωπίζονται σαν κοινό αγαθό, με λελογισμένη χρήση. Αυτή ακριβώς είναι η λογική της **αιιφορίας** που πρέπει να εφαρμόζεται, η οποία υποσκελίζεται και προτάσσεται η «βιώσιμη ανάπτυξη». Ορθά η αιιφορία είναι και η λογική που προτάσσεται σε όλες – και στην πολύ πρόσφατη – απόφαση της ΕΕ για τα δάση και τις εφαρμοζόμενες πολιτικές εκμετάλλευσής τους, η οποία στη χώρα μας δεν λαμβάνεται υπόψη. Εδώ όμως η υποκρισία περισσεύει. Οι «τροϊκανοί» και λοιποί – εγχώριοι και ξένοι - σωτήρες μας δεν ασχολούνται με την καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος της χώρας, οι αποφάσεις παίρνονται για το θεαθήναι, αρκεί να υπάρξει πεδίο για επενδύσεις και κερδοφορία του μεγάλου κεφαλαίου. Αντιμετωπίζουν τα δασικά οικοσυστήματα ως διέξοδο στα λιμνάζοντα υπερσυσσωρευμένα κεφάλαια, παραχωρώντας τους το δικαίωμα επενδύσεων χωρίς δαπάνες στη γη.

Αυτό όμως δεν μπορεί να συνεχίζεται. Το Νομοσχέδιο πρέπει να αποσυρθεί στο σύνολό του. Δεν επιδέχεται βελτιώσεων, καθώς ξεκινά από στρεβλωμένες αρχές. Άλλωστε υπάρχει ήδη ικανό νομοθετικό πλαίσιο προστασίας των δασών. Εκείνο που χρειαζόμαστε είναι μια άλλη δασική πολιτική, σε όφελος του περιβάλλοντος, της δημόσιας υγείας, των μακροπρόθεσμων συμφερόντων όλων μας.